

[Aksel Larsen.]

til, eftersom den har vist sig utilstrækkelig, maa man ogsaa forsøge med andre, mere direkte Midler til Nedsækning, og saa maa man have Lønningerne nedsat med de 20 pCt., Arbejdsgiverne har forlangt dem nedsat med. Og det ærede Medlem Hr. Christiani er af den Opfattelse, at naar man faar sænket de indre Omkostninger ved Produktionen, vil Krisen blive overvundet. Ved denne Sækning af de indre Omkostninger, denne Sækning af Prisniveauet, forstaaes en Sækning af Lønningerne, og det er altsaa allerede af de dertil kompetente Instanser udregnet, at den Sækning, der er Brug for, er 20 pCt., saa er Krisen løst, saa vil Prisniveauet trække sig i Lave, Priserne vil falde, og dermed er alting i Orden.

Og i denne Aand appellerede det ærede Medlem dels til Arbejderne, dels og navnlig til Regeringen om at forstaa dette Spørgsmaal, forstaa dets Betydning og sætte ind for at faa det gennemført. Det kniber ganske vist med Bevisførelsen, idet det jo netop hedder i det ærede Medlem Hr. Christianis Tale — hvis Formanden tillader, at jeg citerer —

„Derfor er der Krise i Lande med lav Arbejds løn og i Lande med høj Arbejds løn, i Lande med stærkt udbyggede Fagorganisationer, som f. Eks. Tyskland, og i Lande uden saadanne, som f. Eks. Amerika.“

Hvor Bevisførelsen saa bliver af, naar de lave Lønninger skal hjælpe, men der ogsaa er Krise i Lande med lave Lønninger, det melder Historien ikke noget om. Sandheden er jo imidlertid, at Lønningerne ikke i den Forstand har noget med Krisen at gøre, og det har ikke noget med nationaløkonomisk Videnskab at gøre, hvad det ærede Medlem Hr. Christiani her fortalte os.

Det ærede Medlem kom længere hen i sin Tale og senere i en kort Bemærkning ind paa, at eftersom Arbejds lønnen udgør den væsentlige Del af Produktionsomkostningerne, er det ogsaa derigennem bevist, at Lønnen skal ned. Han tager som Eksempel Bygningen af et Hus; ganske vist er Arbejds lønnen kun en forholdsvis ringe Del af Byggesummen, men eftersom Tømmeret fældes og tilhugges af Arbejdere, Teglstenene fremstilles i Teglværker ved Hjælp af Arbejds kraft o. s. v., kan det regnes ud, at Huset indeholder 85 pCt. Arbejds løn.

Jeg er ikke i Stand til paa staaende Fod at kontrolere, om den Beregning er rigtig. Jeg vil dog sige, at der er al Grund til at antage, at den ikke er rigtig, at Arbejds-

lønnen langt fra udgør en saadan Sum. Men hvis den var rigtig, var det jo i sig selv det allerbedste Bevis imod Eksistensberettigelsen af det ærede Medlem Hr. Christianis Samfund. Hvis det er rigtig, at Arbejds lønnen udgør indtil 85 pCt. af Produktionsomkostningerne, medens det er en Kendsgerning, at den egentlige Lønarbejderklasse langt fra udgør 85 pCt. af Befolkningen, saa er der altsaa derigennem leveret Bevis for, at en meget stor Procentdel af Arbejdets Udbytte bliver stjælet af dem, der ikke arbejder. Og det er jo en Kendsgerning, at Nationalindtægten fordeler sig ikke saaledes, at Lønarbejderne faar de 85 pCt. og andre Grupper de resterende 15 pCt.

Hvad angaar Lønnen og Prisniveauet, saa findes der ikke andet end en vis tilsyneladende Sammenhæng derimellem, fordi Lønnen, navnlig i Industrien, aldeles ikke er den afgørende Faktor for Prisbestemmelsen, fordi den moderne Industri har sin væsentligste Udgift ikke til Arbejds løn, ikke til det, Marx kaldte variabel Kapital, men har sin væsentligste Udgift til sine kostbare Industri anlæg, til de kostbare Maskiner, til selve Produktionsapparatet, og fordi en meget stor Del af Arbejdets Udbytte anvendes til Omsætningsapparatet, til Handelen. Med andre Ord, jo mere udviklet, jo mere kompliceret, jo mere teknisk fuldkommen en Industri er, des mere forsvindende en Rolle spiller Arbejds lønnen. I den Henseende er der jo ogsaa fra Tid til anden gjort tilstrækkelige Beregninger, f. Eks. over, hvor forholdsvis latterlig ringe en Rolle Skotøjsarbejderens Lønning spiller i Forhold til Skotøjets Pris.

Med andre Ord, det er ikke Lønningerne, der er det afgørende, og selv en 20 pCt.s Lønreduktion vil ikke — Rigtigheden af alt andet i det ærede Medlems Tale og Beregninger forudsat — bevirke en blot nogenlunde betydelig eller mærkbar Nedgang i Prisniveauet. Og den vil ikke bevirke nogen Ændring i Kriseforholdene, for hvis det var Tilfældet, herskede der jo ingen Krise i Tyskland i Dag — forudsat atter, at de Oplysninger er rigtige, vi har faaet forelagt herfra.

Noget andet er, at det ærede Medlem Hr. Christiani talte som Repræsentant — ja, vel for Partiet Venstre, men mere direkte for Arbejdsgiverforeningen, og vi fik altsaa derigennem paa ny en Bekræftelse paa, hvad jeg ogsaa tidligere her har sagt, at man fra Overklassens Side ikke anser den stedfundne indirekte Nedsækning for at være tilstrækkelig, hvorfor man gaar